

Berlijn - week 44: Geert grote verschillen, wachtlijsten, eten en Markus.

Grote verschillen?

Op mijn locatie – Kochstrasse – is plek voor 185 kinderen, in de praktijk zijn er dagelijks zo'n 140! Dat is enorm, zeker in vergelijking met De Kleine Machinist waar dagelijks plek is voor 50 kinderen. Tijdens mijn eerdere bezoek dit jaar viel al op dat veel locaties hier zo'n 150 tot 200 kinderen per dag opvang bieden. Natuurlijk worden al die kinderen weer verdeeld over groepen waarmee het weer een 'huiselijkere' maat krijgt. Toch kunnen er op mijn groep 'Kita Türkis' (turquoise, kleur) dagelijks 32 kinderen aanwezig zijn. De afgelopen twee weken was het hier herfstvakantie en schommelde het aantal rond de 20.

En bij meer kinderen hoort natuurlijk ook meer ruimte, zowel binnen als buiten. In Nederland is wettelijk vastgelegd dat er per kind ten minste 3 vierkante meter buitenspeelruimte aanwezig moet zijn (binnen 3,5 vierkante meter). In Duitsland zijn de ruimtelijke eisen heel specifiek ... kapstokhaken moeten minstens 20 centimeter uit elkaar, voor sanitaire voorzieningen is er 0,6 vierkante meter per kind en de hoogte van de toiletpot is 35 centimeter bij kinderen van drie tot 6 jaar. Maar naast deze voor ons absurd aandoende eisen is er ook één die direct het verschil maakt, die voor de buitenruimte. In Berlijn geldt een minimumeis van 6 vierkante meter (per kind), twee keer zoveel als in Nederland. En voor nieuwbouw wordt gestreefd naar 10 vierkante meter!

En op de Kochstrasse is dat te zien: een zee van buitenruimte gevuld met bomen, struiken, gras, zandbak, schommels, klimtouw, houten huisjes, een voetbalmuur. Er is geen onderlinge begrenzing, alles ligt open voor gebruik. Met de Matrozen moeten we naar het Heemraadsplein voor de schommels, naar de Coolhavenstraat voor het klimtouw, naar speeltuin Binnenstebuiten voor de zandbak. Hier hebben ze alles zelf in ... 'aan huis'.

Wat we delen zijn die rode fietsjes ... dezelfde als wij hebben, van het merk 'Winther'. Zeker Duits dacht ik meteen, maar het blijkt Deense kwaliteit.

Wachlijsten!

In het verslag van week 43 beweerde ik dat de lange wachlijsten veroorzaakt zijn door het feit dat de opvang in Berlijn gratis is. Dat is niet waar. Van Markus begrijp ik dat het komt doordat de stad Berlijn een paar jaar eerder heeft besloten om alle kinderen het 'recht op kinderopvang' te geven. Op dat moment was er een vergelijkbaar systeem als in Nederland; afhankelijk van het inkomen van ouders betalen ze meer of minder netto bijdrage. De (latere) stap naar de gratis kinderopvang was volgens sommigen voor de bühne, zeker voor de lagere inkomensgroepen maakte het weinig verschil. Maar het (eerdere) 'recht op kinderopvang' zorgde er wel voor dat veel meer ouders gebruik zijn gaan maken van de kinderopvang.

Het heeft ook tot gevolg gehad dat meer kinderen/ouders gebruik zijn gaan maken van buitenschoolse opvang ('Hort'), doordat ouders hun (werkzame) leven hebben ingericht op basis van een dergelijke (dag-)opvang. De eerste groepen van de basisschool bieden slechts lessen tot 12 uur, daarna kunnen de kinderen naar de na-/buitenschoolse opvang. Alles bij elkaar zorgde dit er voor dat er meer pedagogisch medewerkers in de kinderopvang én de buitenschoolse opvang nodig waren. Zo ontstond er een tekort aan medewerkers en kon onvoldoende groei in het aantal kindplaatsen gerealiseerd worden, met als gevolg wachlijsten.

Het tekort aan pedagogisch medewerkers en de noodzaak om meer kindplaatsen te realiseren heeft ook tot gevolg dat de regels met betrekking tot de inzet van beroepskrachten soepeler worden toegepast. Zo worden medewerkers-in-opleiding en groepsassistenten meegeteld bij de invulling van de Beroepskracht-Kind-Ratio. In Nederland gelden er strikte eisen ten aanzien van de (afgeronde) opleiding van medewerkers. Net als dat de benodigde inzet van beroepskrachten bij ons eenduidig geregeld is. In Duitsland is die inzet van personeel nog een hele rekensom. Er wordt niet alleen rekening gehouden met de leeftijd van de kinderen, maar ook of ze in Duitsland geboren zijn én het aantal uren dat de kinderen per dag recht hebben op opvang. Zo kan het dan ook voorkomen dat op één groep twee medewerkers 8 uur werken, één 6 uur en één 4 uur.

Eten

Veel kinderen komen met een rugzak binnen, sommigen met een plastic zak, anderen met alleen een lunch box. De dagopvang zorgt hier voor de warme lunch (kost ouders 23 euro/maand), maar voor de andere

eetmomenten moeten de ouders zorgen. In de ochtend en op de middag eten de kinderen wat ze zelf hebben meegenomen. En dat verschilt ... van broodjes, tot komkommer en van donuts tot zoete 'fruit'-sapjes. De kinderen zitten per zes aan één tafel, iedereen heeft goed zicht op elkaars etenswaren en er wordt ruimhartig gedeeld.

Markus

Markus is nu al drie weken aan het werk op de Matroos. Ook hij doet verslag (per dag!) van zijn ervaringen op de site van Kindergärtencity, zie: <http://www.kindergaerten-city.de/die-kindergaerten/aktuelles>, onder 'Arbeitsplatztausch Berlin/Rotterdam: Welkom Markus – willkommen, Geert!'.
